

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

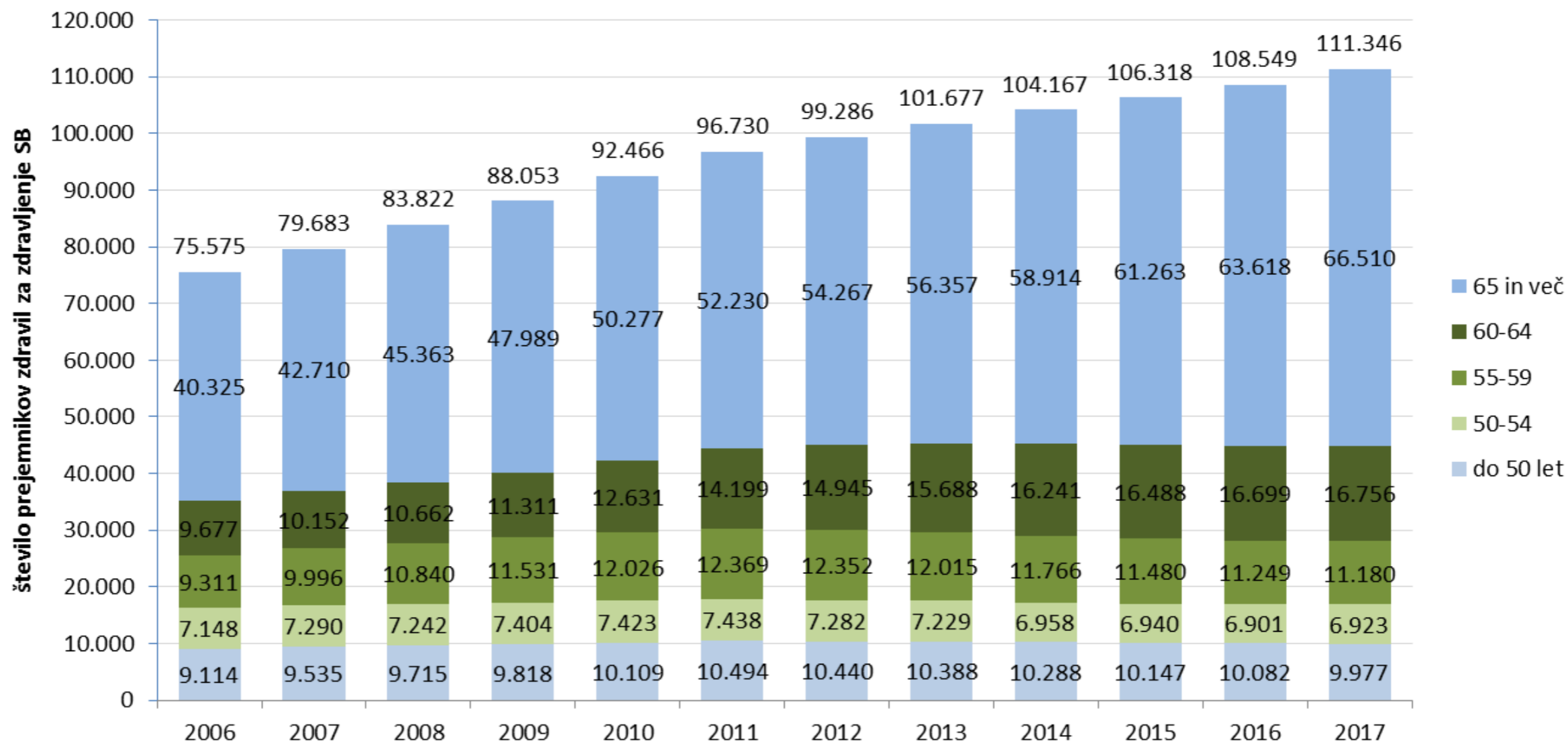
9. Nacionalna konferenca obvadovanja sladkorne bolezni
Sladkorna bolezen: eden največjih izzivov na področju javnega
zdravja v Sloveniji

Sonja Paulin, dr.med.
prof.dr. Ivan Eržen, dr.med.
Nina Pirnat, dr.med.
Aleš Korošec

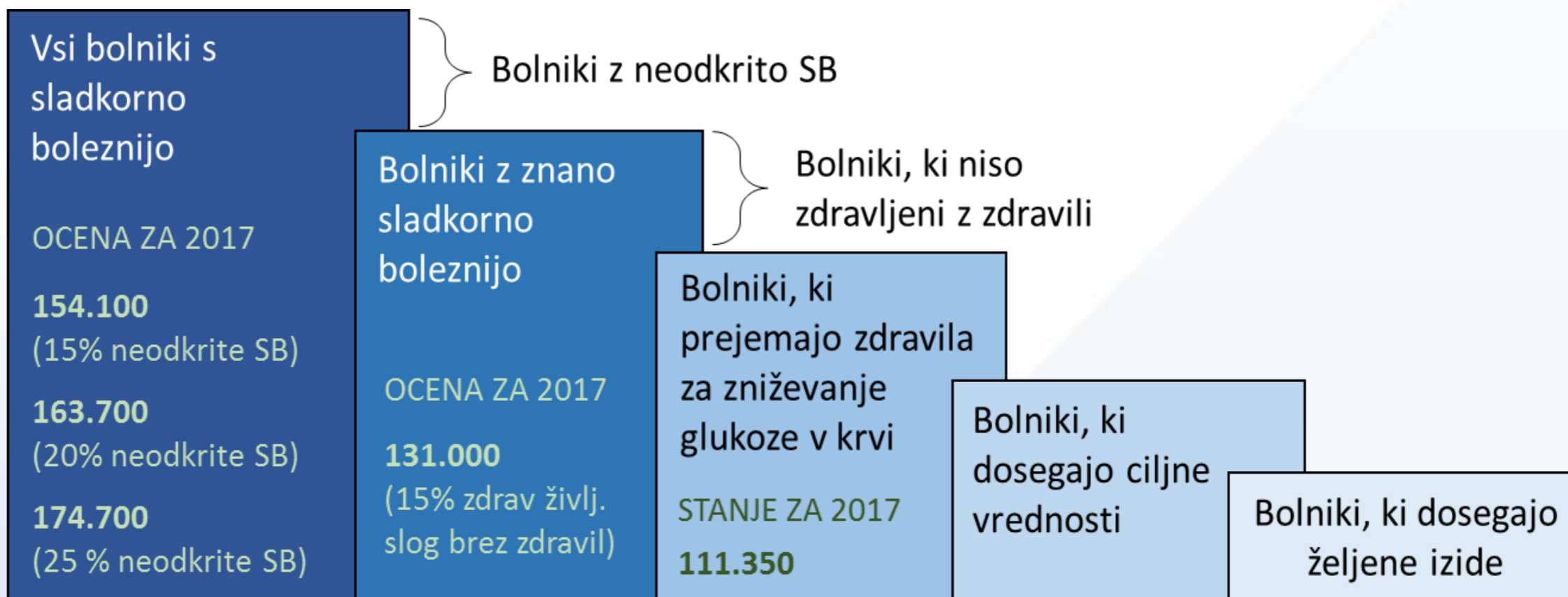
8. 11. 2018

Število oseb, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, po starostnih skupinah, Slovenija, 2006 - 2017

Število oseb po starostnih skupinah, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, Slovenija, 2006 - 2017

Ocene števila oseb s sladkorno boleznijo v Sloveniji na podlagi števila prejemnikov antihiperglikemičnih zdravil v letu 2017

Ocena števila oseb s sladkorno boleznijo v Sloveniji na podlagi letnega števila prejemnikov antihyperglukemičnih zdravil

OCENA ŠTEVILA OSEB Z ZNANO SLADKORNO BOLEZNIJO PRI DELEŽU PREJEMNIKOV ANTIHIPERGLIKEMIČNIH ZDRAVIL (A10):

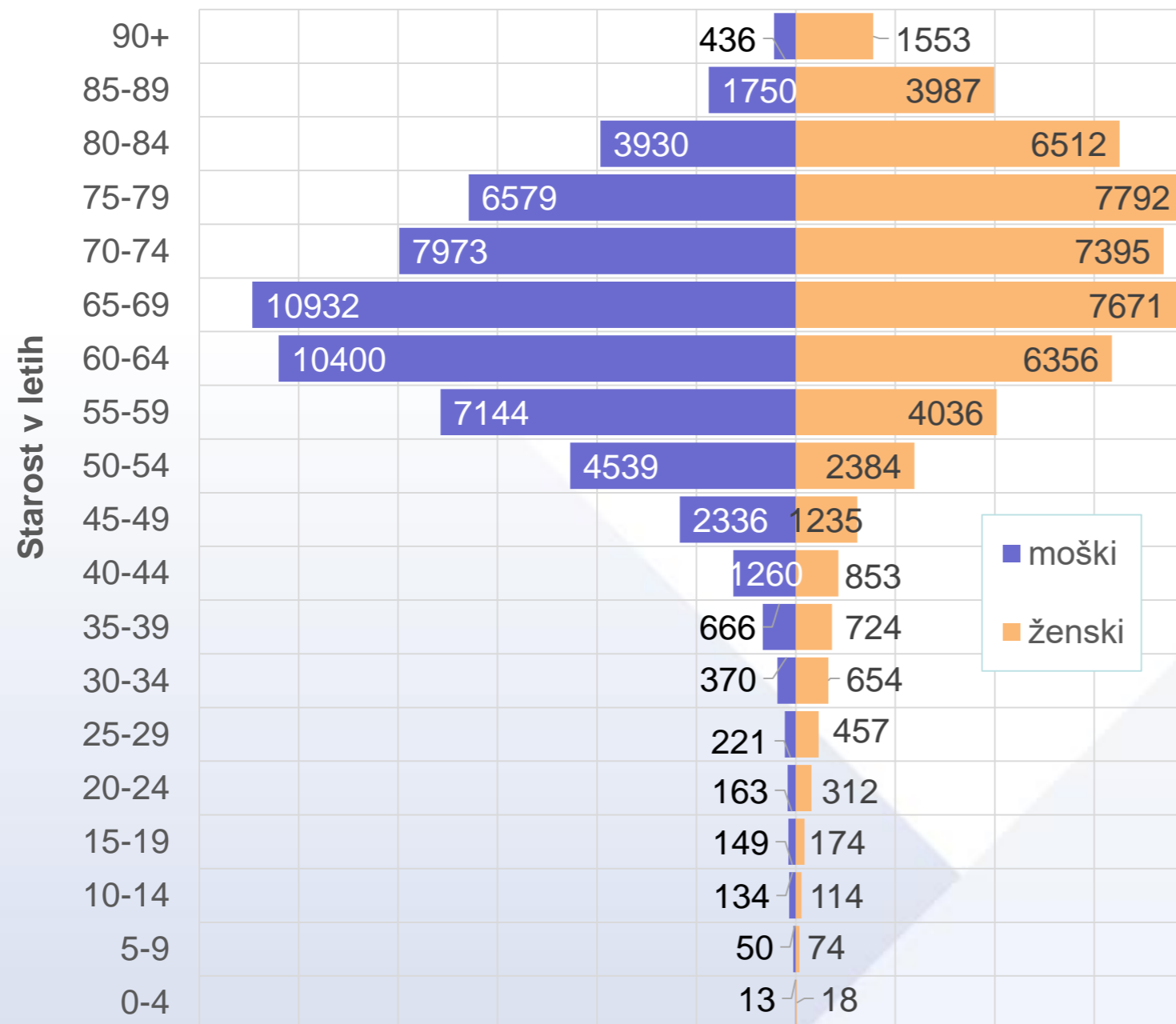
Letno kumulativno število prejemnikov zdravil A10	Pri deležu prejemnikov zdravil A10 med bolniki z znano SB				
	75%	80%	85%	90%	
	je število bolnikov z znano SB (prejemnikov zdravil A10 in oseb s SB, ki se zdravijo samo z zdravilno prehrano, gibanjem in ureditvijo telesne mase):				
leto 2016	108.549	144.732	135.686	127.705	120.610
leto 2017	111.346	148.461	139.183	130.995	123.718

OCENA ŠTEVILA VSEH OSEB S SLADKORNO BOLEZNIJO (ZNANO IN NEODKRITO) PRI PREDPOSTAVKI O DELEŽU NEODKRITE SB V POPULACIJI:

Pri 85% deležu prejemnikov zdravil A10 je število bolnikov z znano SB	Pri deležu neodkrite SB v populaciji				
	10%	15%	20%	25%	
	je možno število vseh bolnikov z znano in neodkrto SB:				
leto 2016	127.705	141.894	150.241	159.631	170.273
leto 2017	130.995	145.550	154.112	163.744	174.660

Demografske značilnosti populacije oseb s sladkorno boleznijo, Slovenija 2017

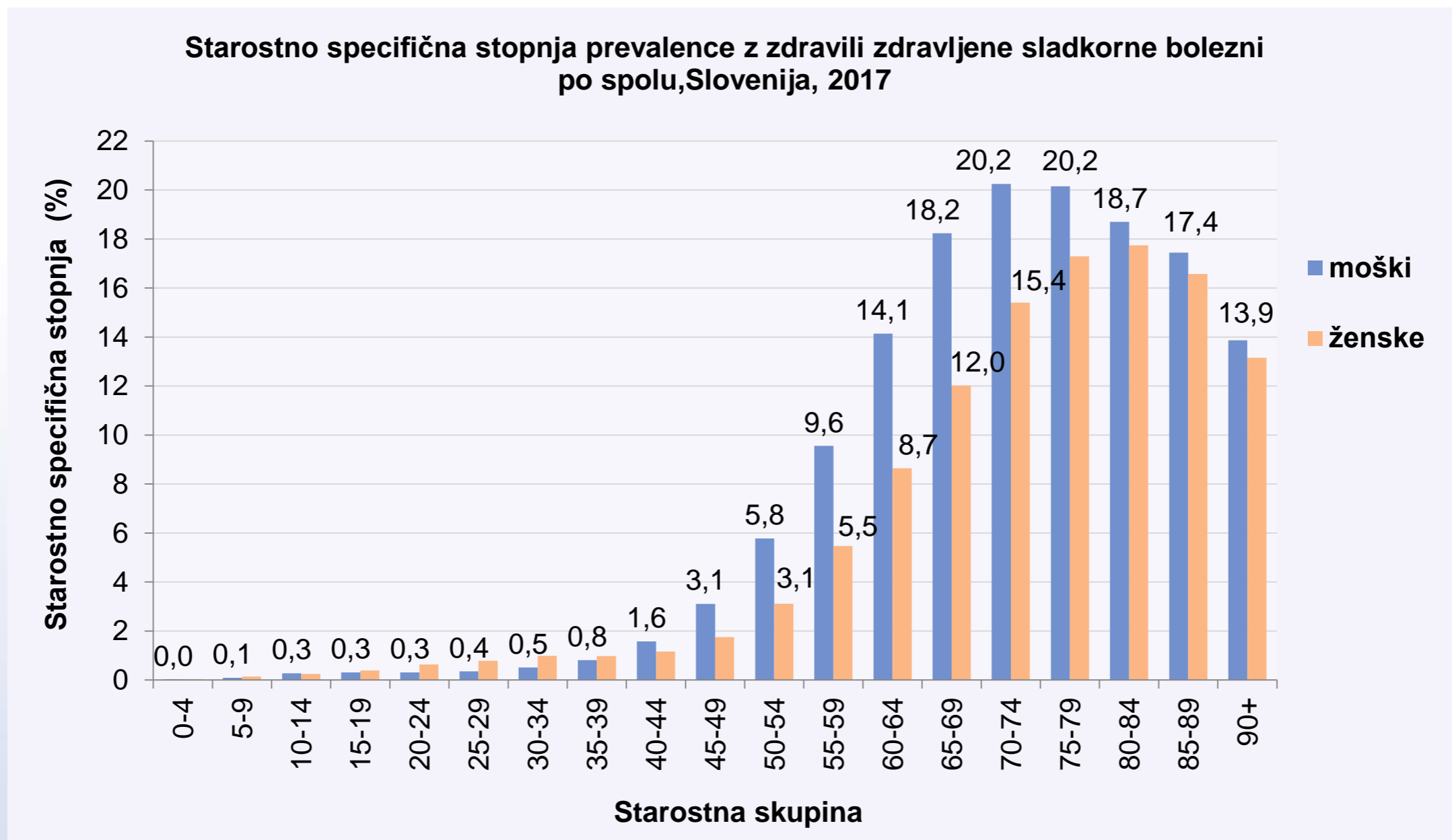
Demografska piramida prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, 2017

Število prejemnikov zdravil za zniževanje sladkorja v krvi

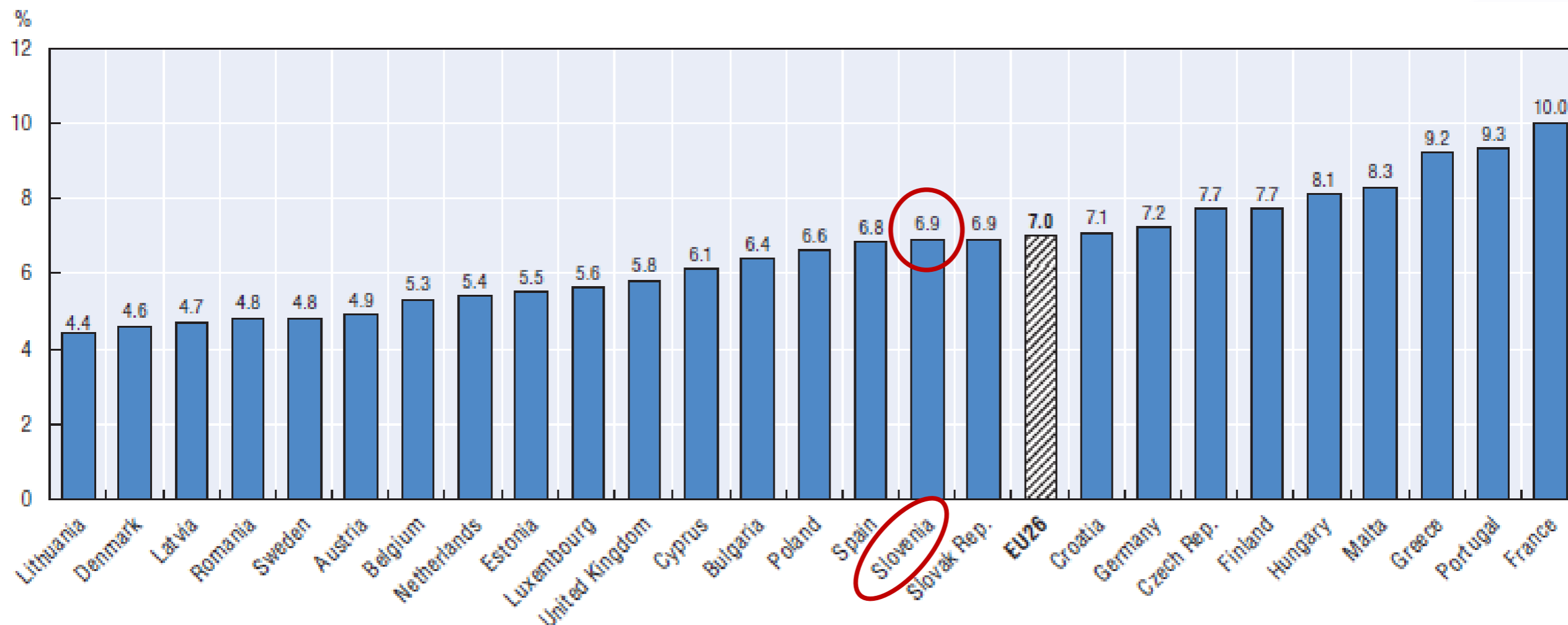
	Moški	Ženske	Skupaj
število pacientov	59.045	52.301	111.346
povprečna starost v letih	64,8	68,5	66,6
mediana starosti v letih	65	70	67

Starostno specifična prevalenčna stopnja sladkorne bolezni, zdravljene z zdravili za zniževanje glukoze v krvi, po spolu, Slovenija 2017

Prevalenca sladkorne bolezni v državah EU po podatkih EHIS 2014

anketne raziskave - izvedba predpisana z uredbo EU
(enotna mednarodna metodologija, populacija 15+ let, samoporočana SB)

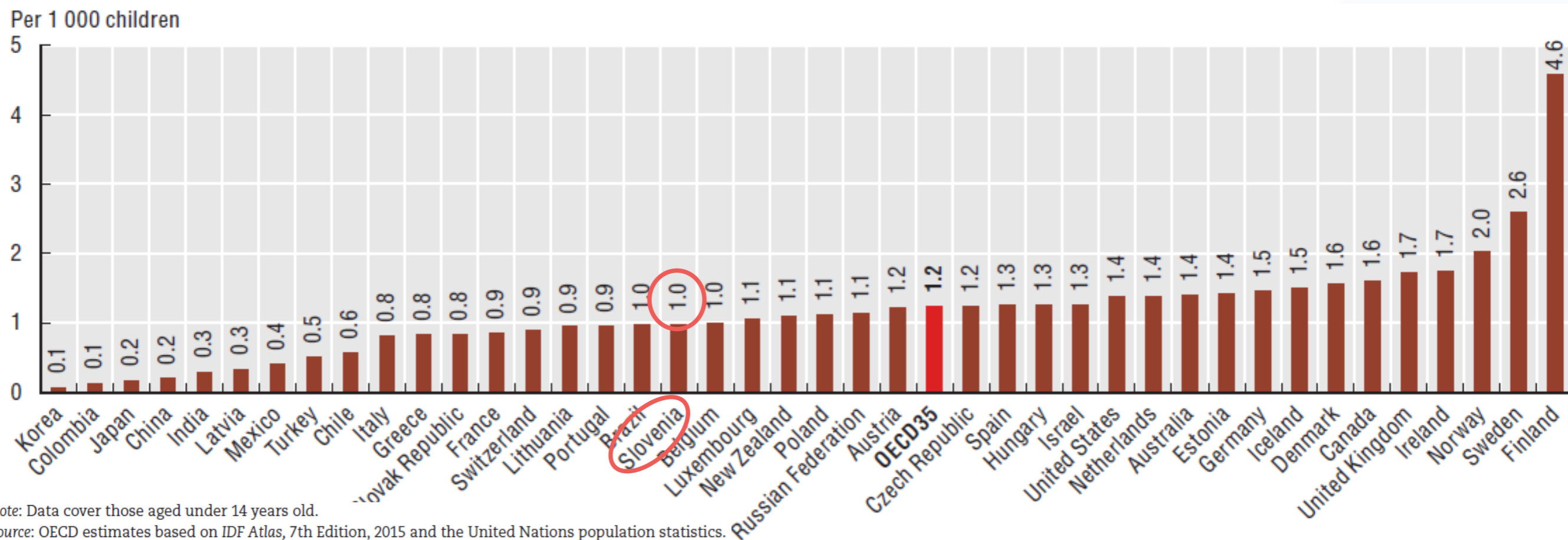

Source: Eurostat Database, based on Health Interview Surveys.

Vir: OECD/EU (2016), *Health at a Glance: Europe 2016 – State of Health in the EU Cycle*, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264265592-en>

Prevalenca sladkorne bolezni tipa 1 pri otrocih pod 14 let v državah OECD, 2015

Share of children with Type 1 diabetes per 1000 population, 2015

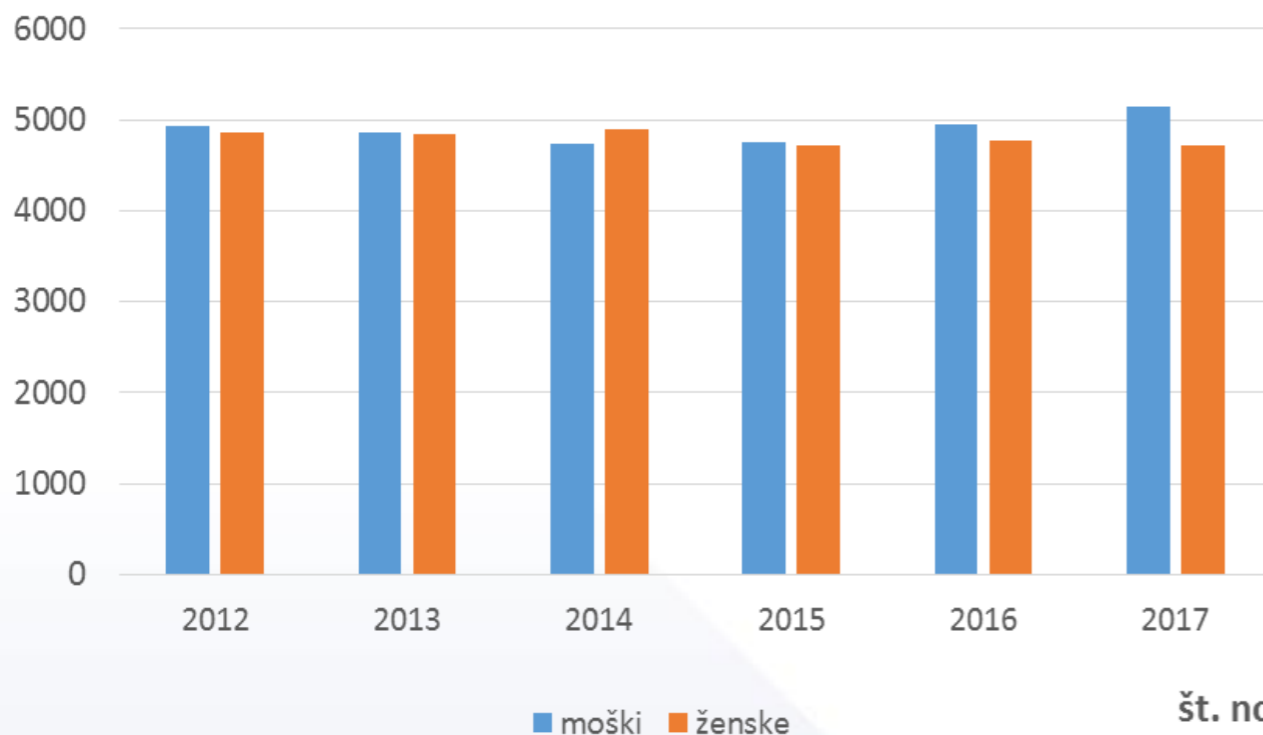
Vir: OECD (2017), *Health at a Glance 2017: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris.

http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2017-en

INCIDENCA SLADKORNE BOLEZNI

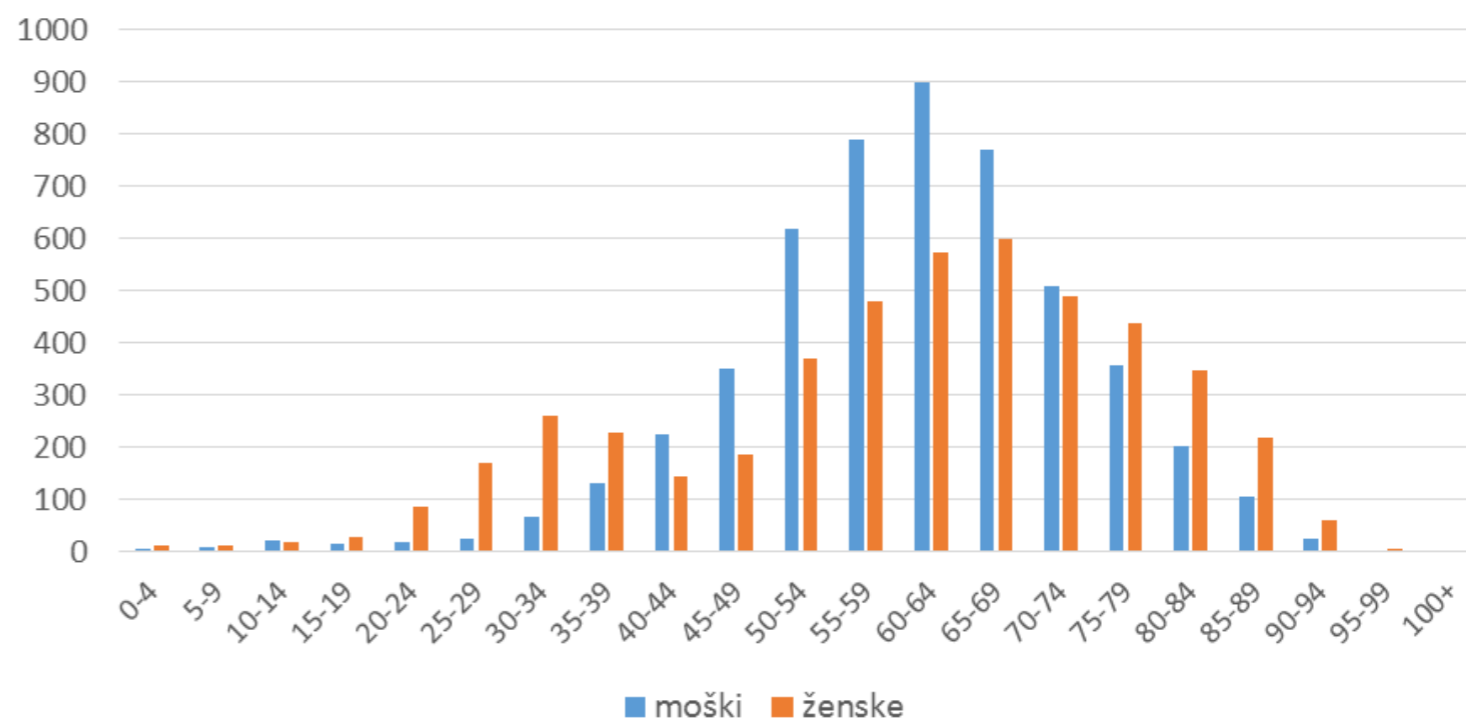
Novi prejemniki antihiperglikemičnih zdravil

št. novih prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, letno

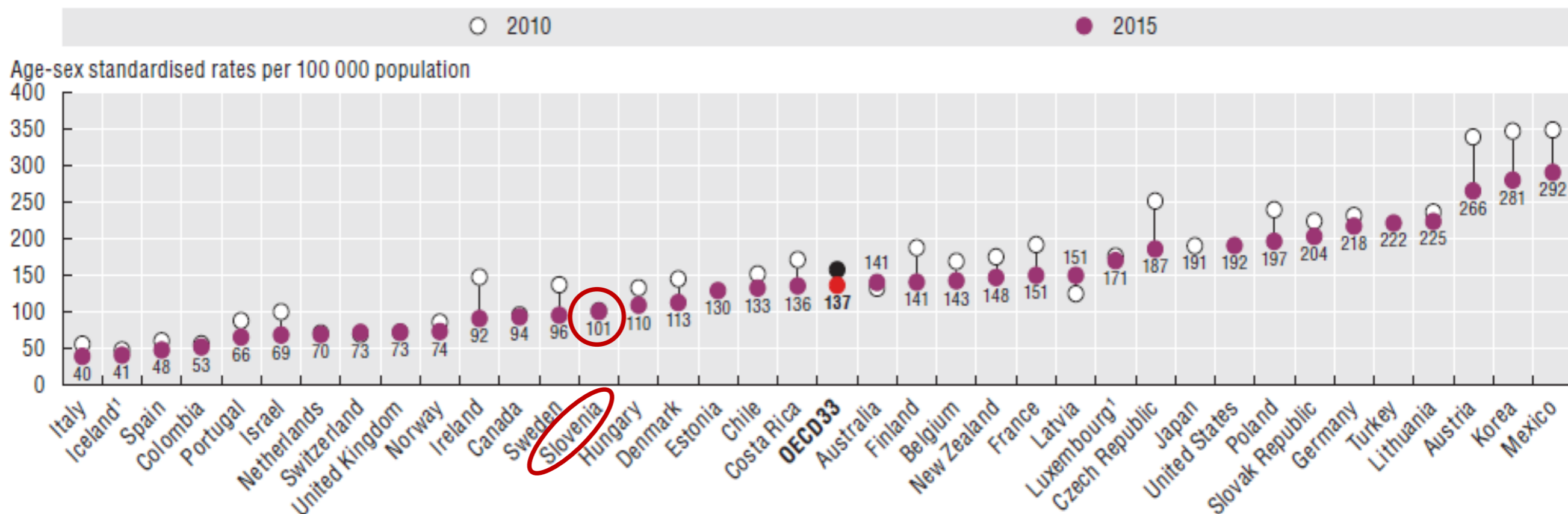

Število novih prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi je konstantno po letih: okoli 10.000 novih primerov letno

št. novih prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, po spolu, 2017

Stopnja hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni (std.), države OECD, 2010 in 2015

1. Three-year average.

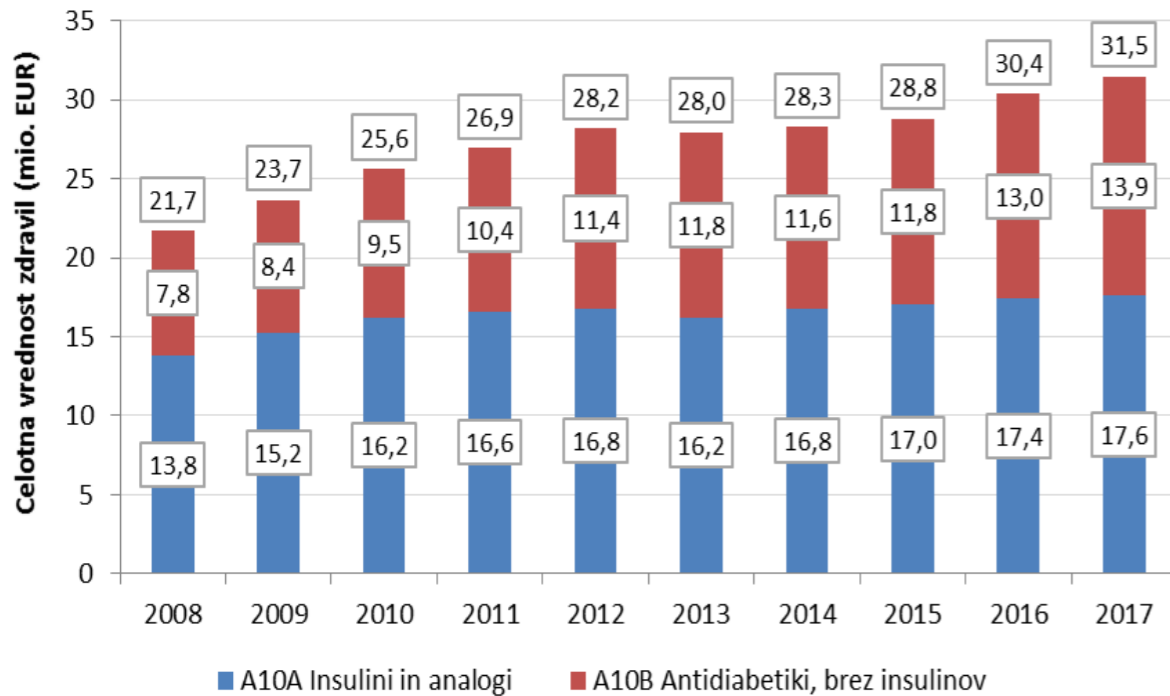
Source: OECD Health Statistics 2017.

Vir: OECD (2017), *Health at a Glance 2017: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris.

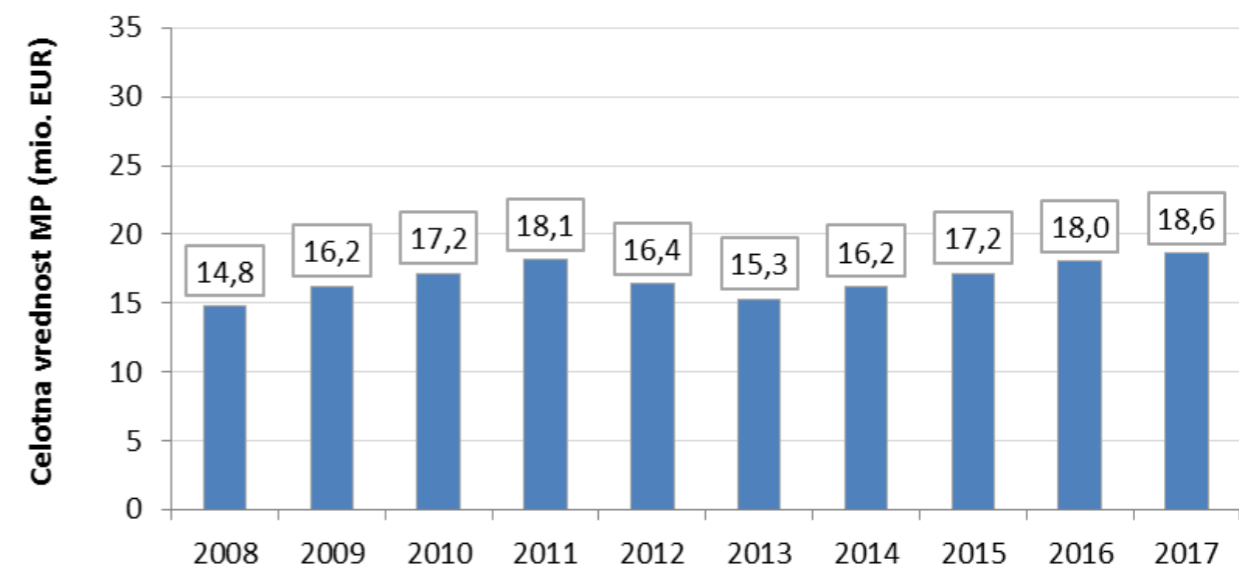
http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2017-en

Stroški za zdravila za zniževanje glukoze v krvi in medicinske pripomočke naraščajo...

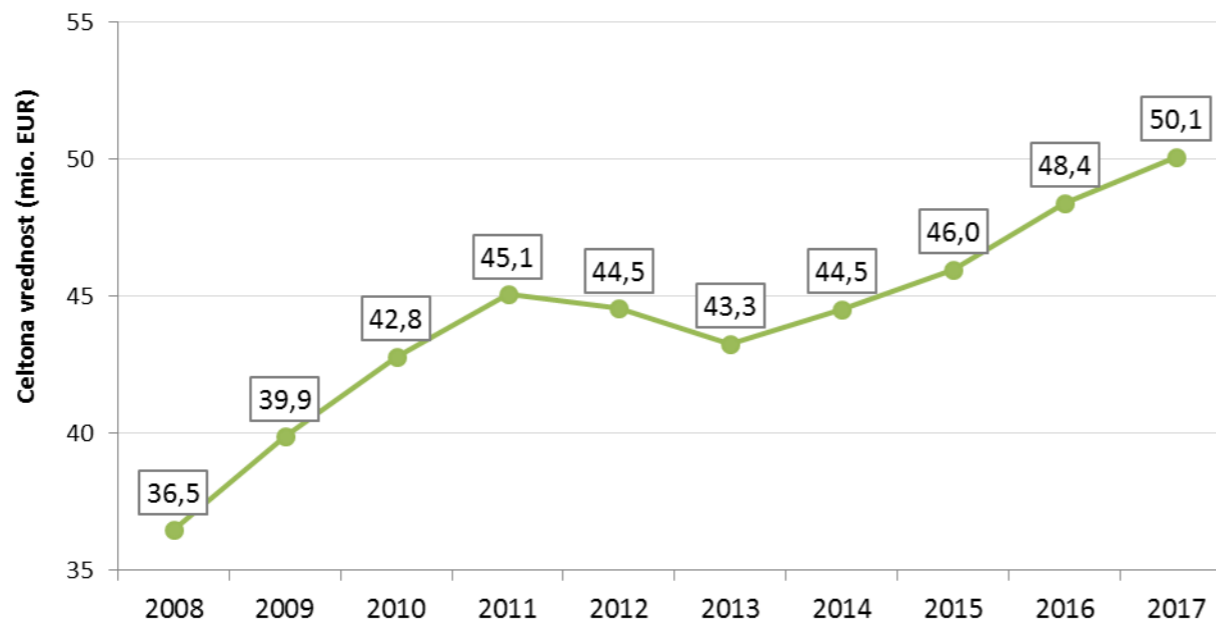
Celotna vrednost izdanih zdravil za zniževanje glukoze v krvi po letih (v milijonih EUR)

Celotna vrednost izdanih med. prip. pri zdravljenju sladkorne bolezni (v milijonih EUR) po letih - ZZS

Celotna vrednost izdanih zdravil in medicinskih pripomočkov pri zdravljenju SB (mio. EUR) po letih

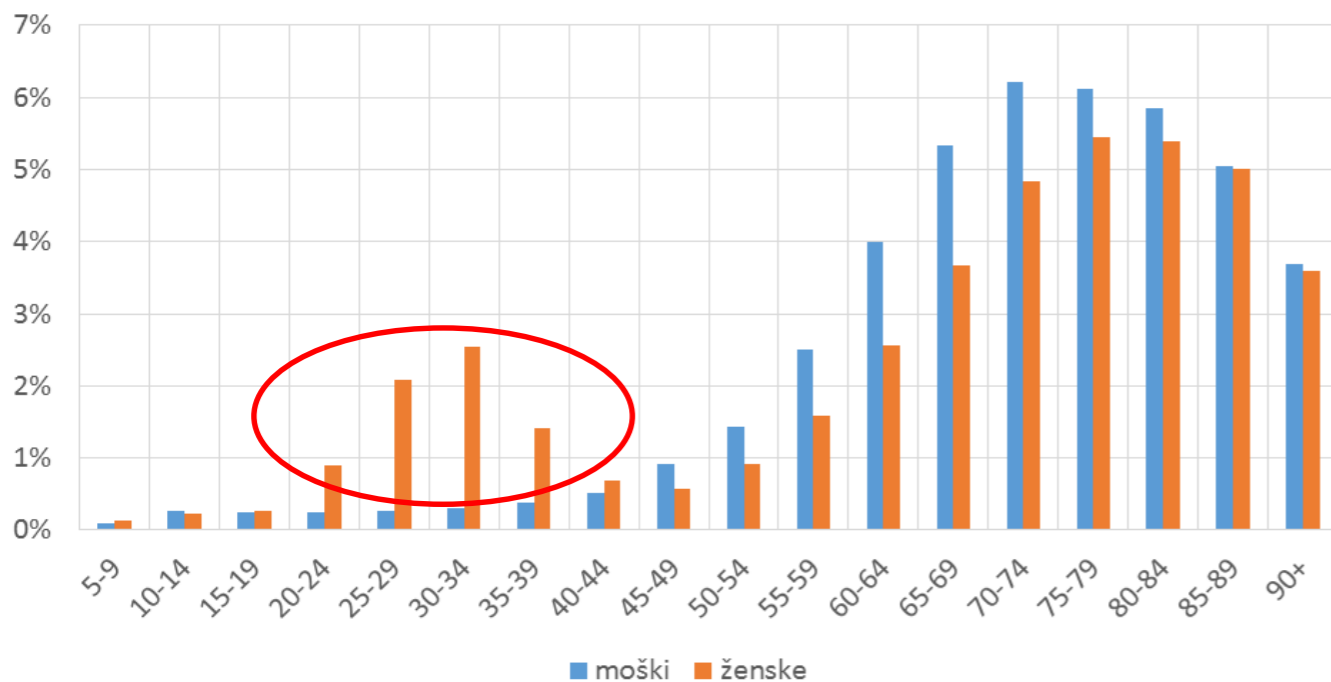

V letih 2008-2017 so izdatki za sredstva za nadzor glikemije - zdravila in medicinske pripomočke - povečali za 14 mio. EUR – za 37%

V istem obdobju se je število z antihyperglikemiki zdravljenih pacientov s SB povečalo za **33 %** in število prejemnikov medicinskih pripomočkov pri SB za **29 %**.

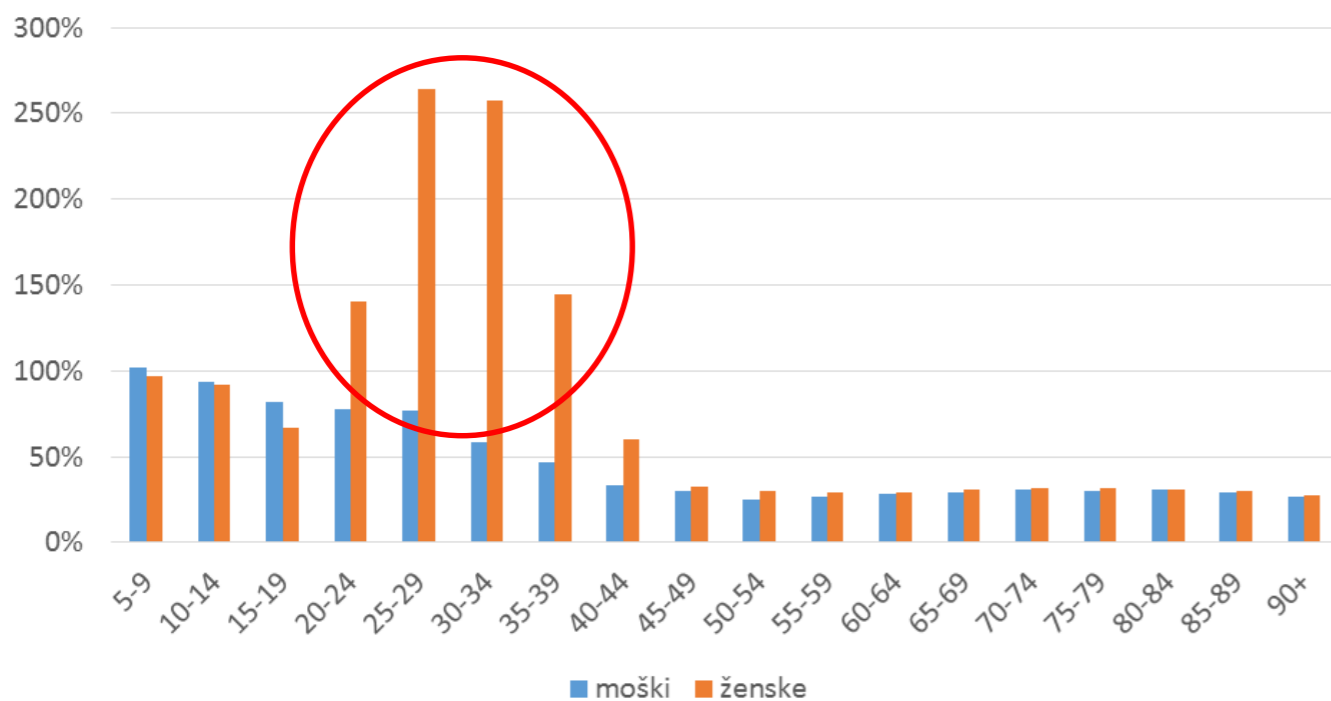
Prejemniki diagnostičnih trakov za določanje glukoze v krvi

Star. spec. prevalenčna stopnja prejemnikov diagnostičnih trakov za določanje glukoze v krvi, po starostnih skupinah; imenovalec=populacija

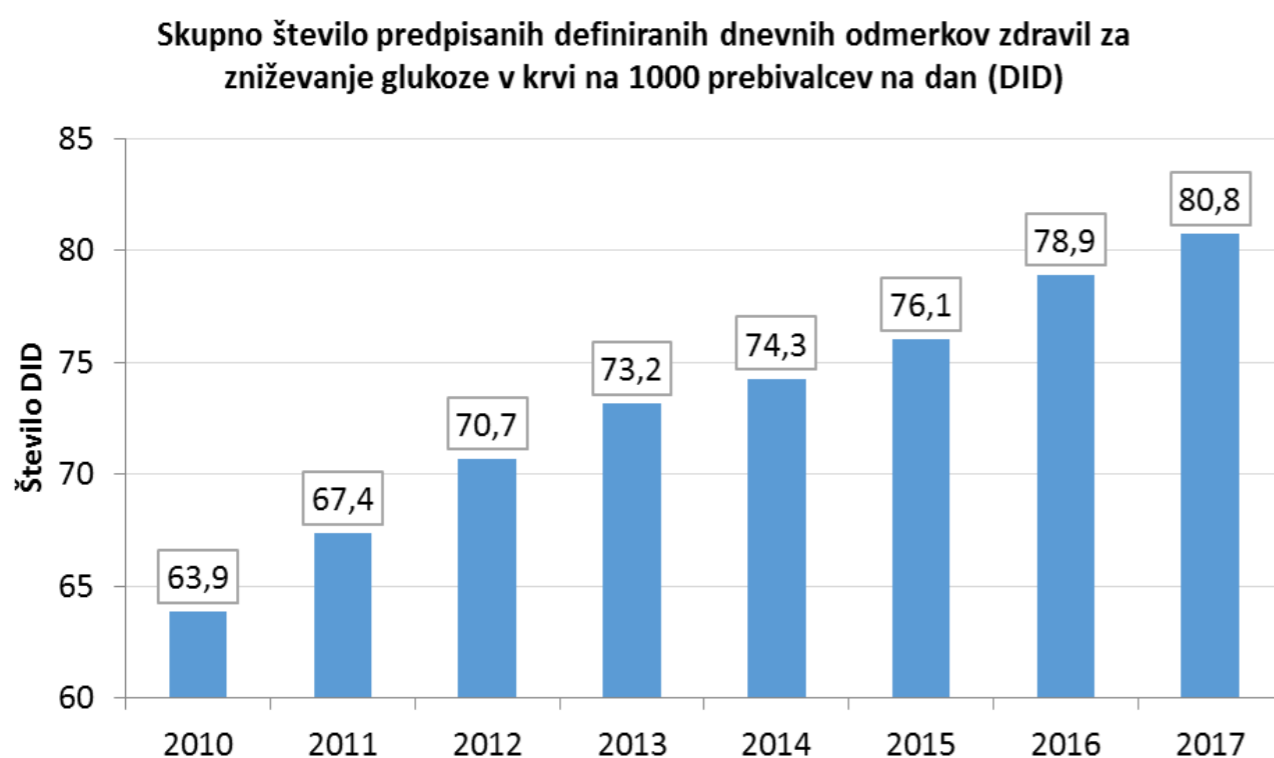
Prejemnice diagnostičnih trakov so tudi ženske z nosečniškim diabetesom.

Star. spec. prevalenčna stopnja prejemnikov diagnostičnih trakov za določanje glukoze v krvi, po starostnih skupinah; imenovalec=prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi

Mednarodne primerjave kazalnikov porabe zdravil

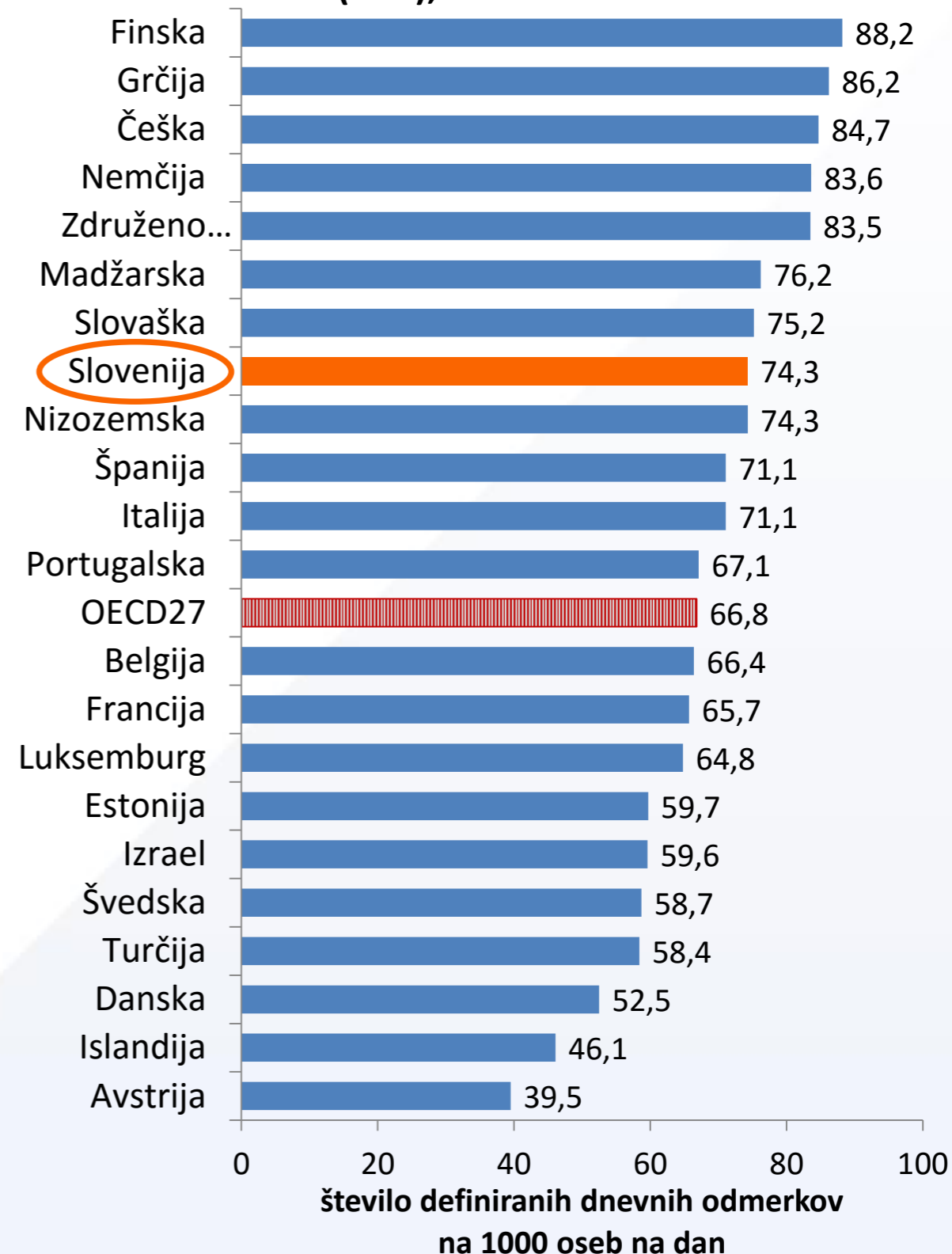
V obdobju 2009–2017 je poraba zdravil za zniževanje glukoze v krvi naraščala.

Vir: NIJZ

V primerjavi z ostalimi OECD₂₇ državami je Slovenija po količini porabljenih zdravil za zniževanje glukoze v krvi nad povprečjem

Poraba zdravil za zniževanje sladkorja v krvi (A10), leto 2015

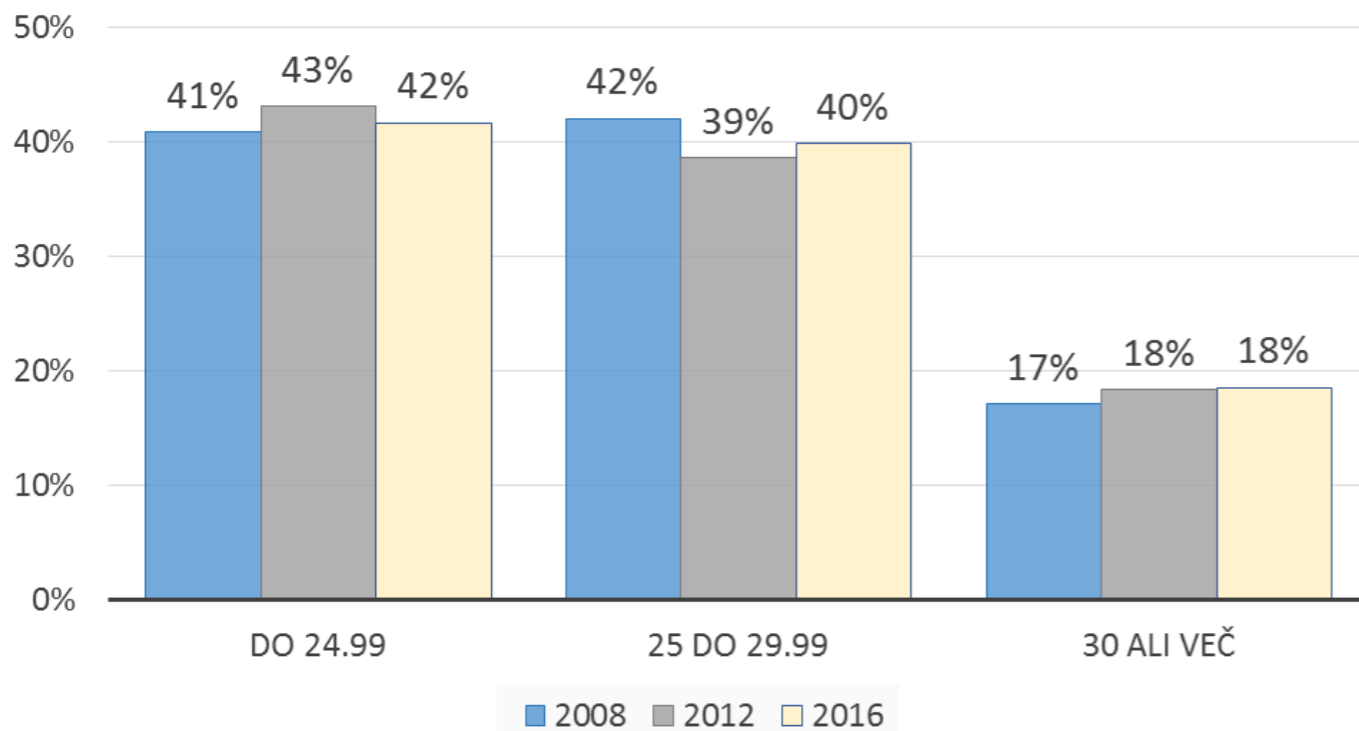

število definiranih dnevni odmerkov na 1000 oseb na dan

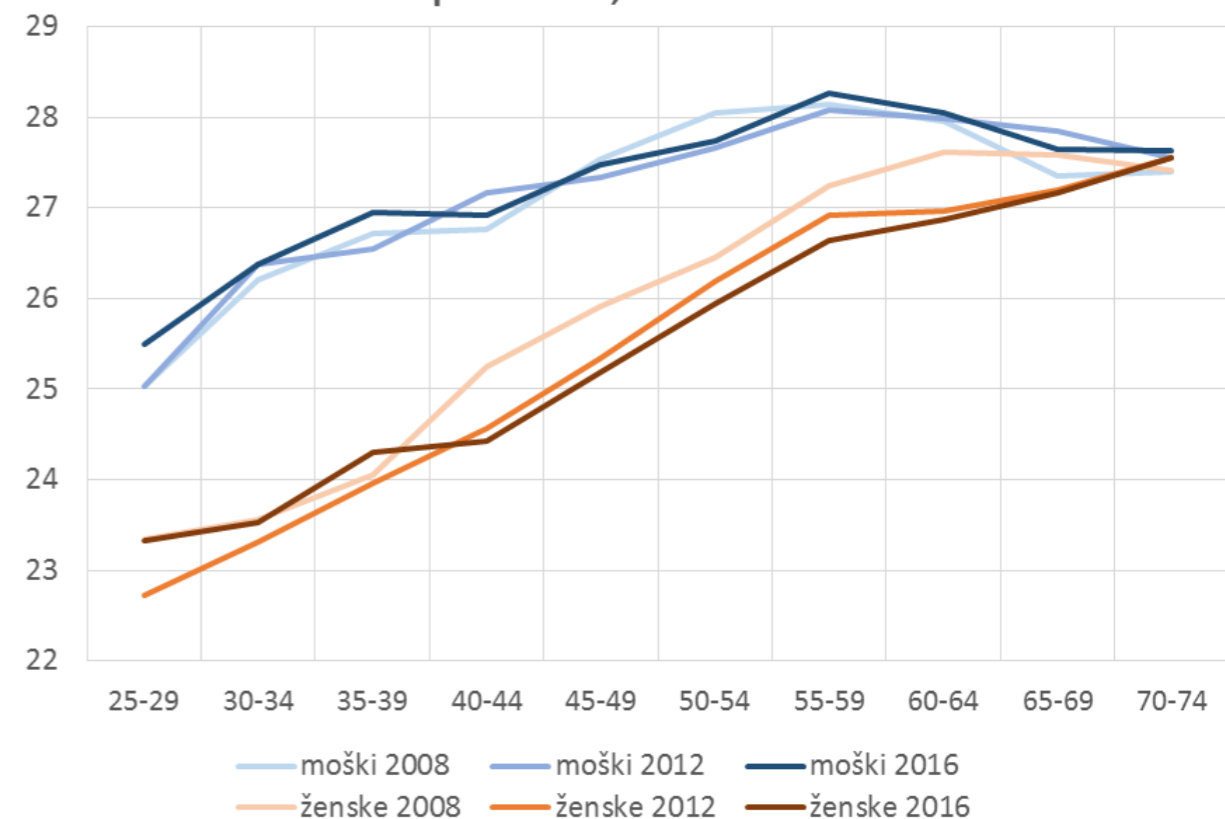
Vir: OECD Health Statistics 2017

Dejavniki tveganja: ITM (1)

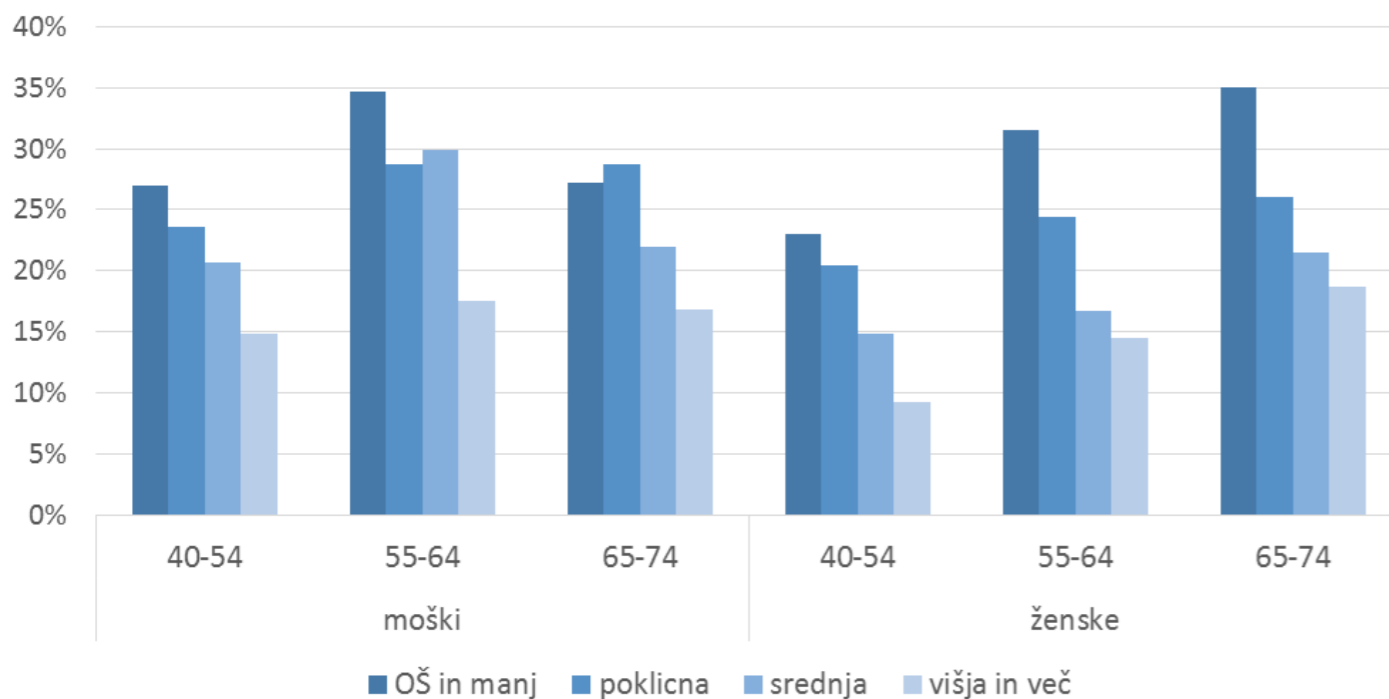
ITM porazdelitev v odrasli populaciji (25-74 let)

Povprečni ITM, osebe 25-74 let

Delež debelih (ITM ≥ 30) po spolu, starosti in izobrazbi

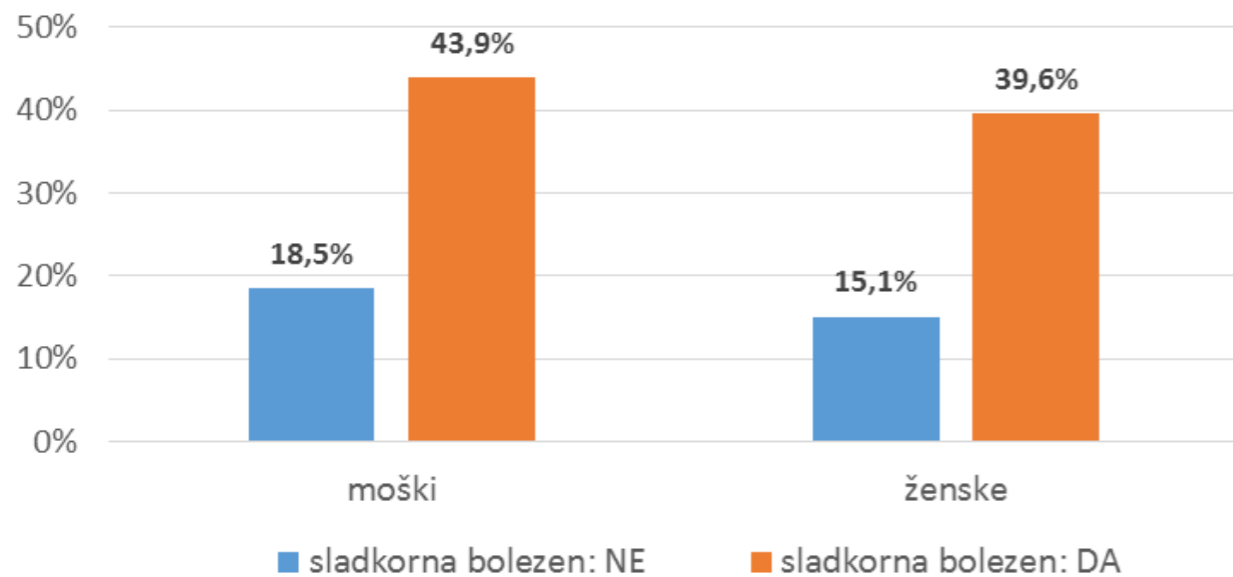
Delež debelih se bistveno ne spreminja skozi leta.

Povprečni ITM s staranjem bolj naraste pri ženskah kot pri moških.

Debelost je obratno povezana s stopnjo izobrazbe.

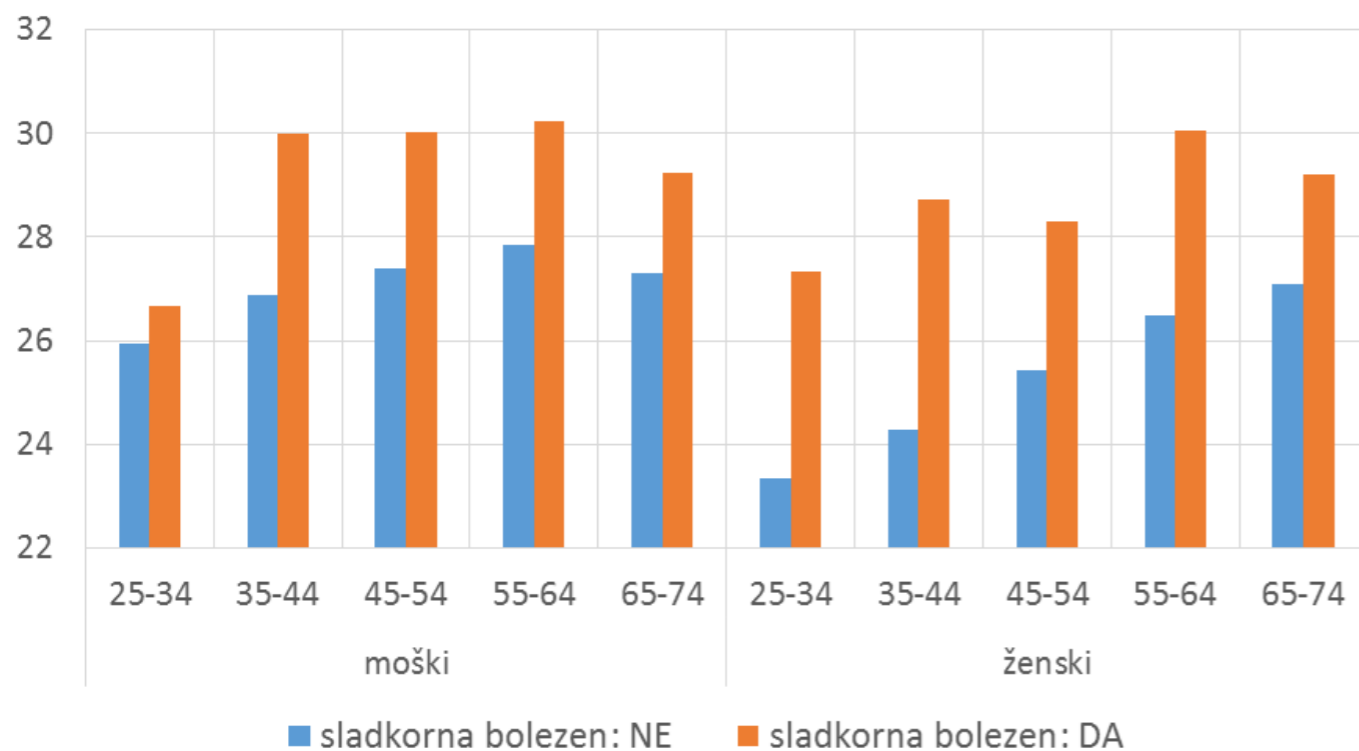
Dejavniki tveganja: ITM (2)

Delež debelih (ITM ≥ 30) glede na spol in prisotnost sladkorne bolezni

Bolniki s SB so v bistveno višjem deležu debeli kot pa ne-bolniki – velja po spolu...

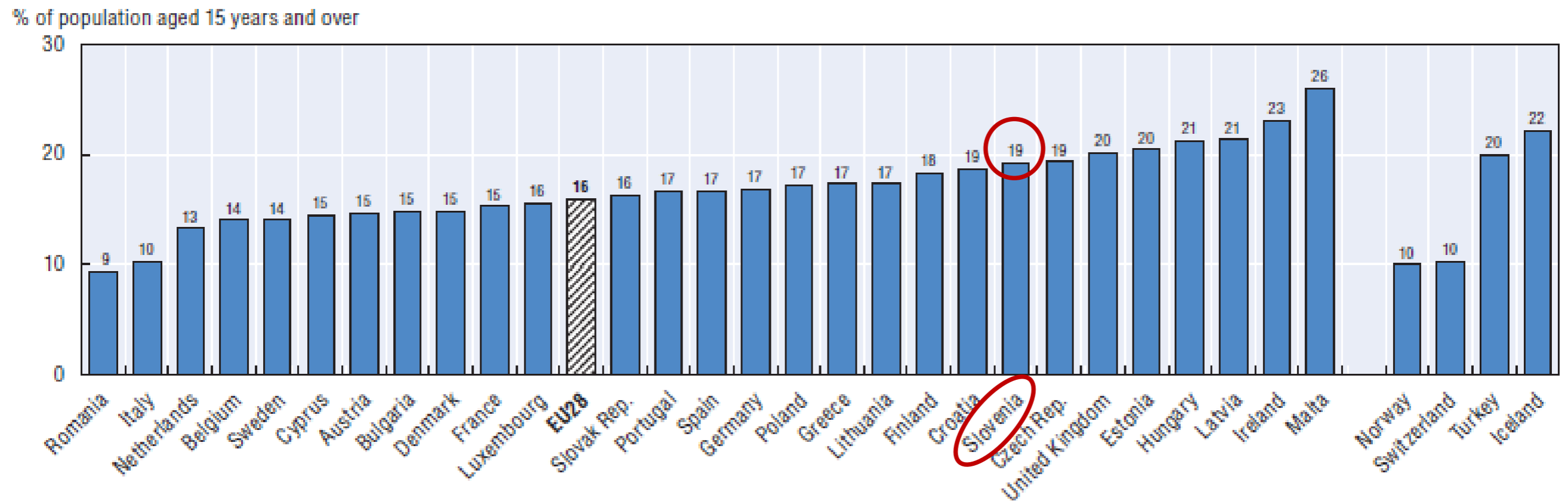
Povprečni ITM glede na prisotnost sladkorne bolezni, 2016

... in po vseh starostnih skupinah.

Mednarodna primerjava – podatki ankete EHIS 2014, EU in druge evropske države.

Samoporočana debelost pri odraslih (ITM ≥ 30), 2014 (ali zadnje leto), podatki ankete EHIS 2014

Source: Eurostat, EHIS 2014; OECD Health Statistics 2016 for non-EU countries.

Vir: OECD/EU (2016), *Health at a Glance: Europe 2016 – State of Health in the EU Cycle*, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264265592-en>

Zmerna tedenska telesna dejavnost pri odraslih v državah OECD, podatki ankete EHIS 2014

Moderate weekly physical activity among adults, 2014

Source: Eurostat EHIS 2014.

Vir: OECD (2017), *Health at a Glance 2017: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris.

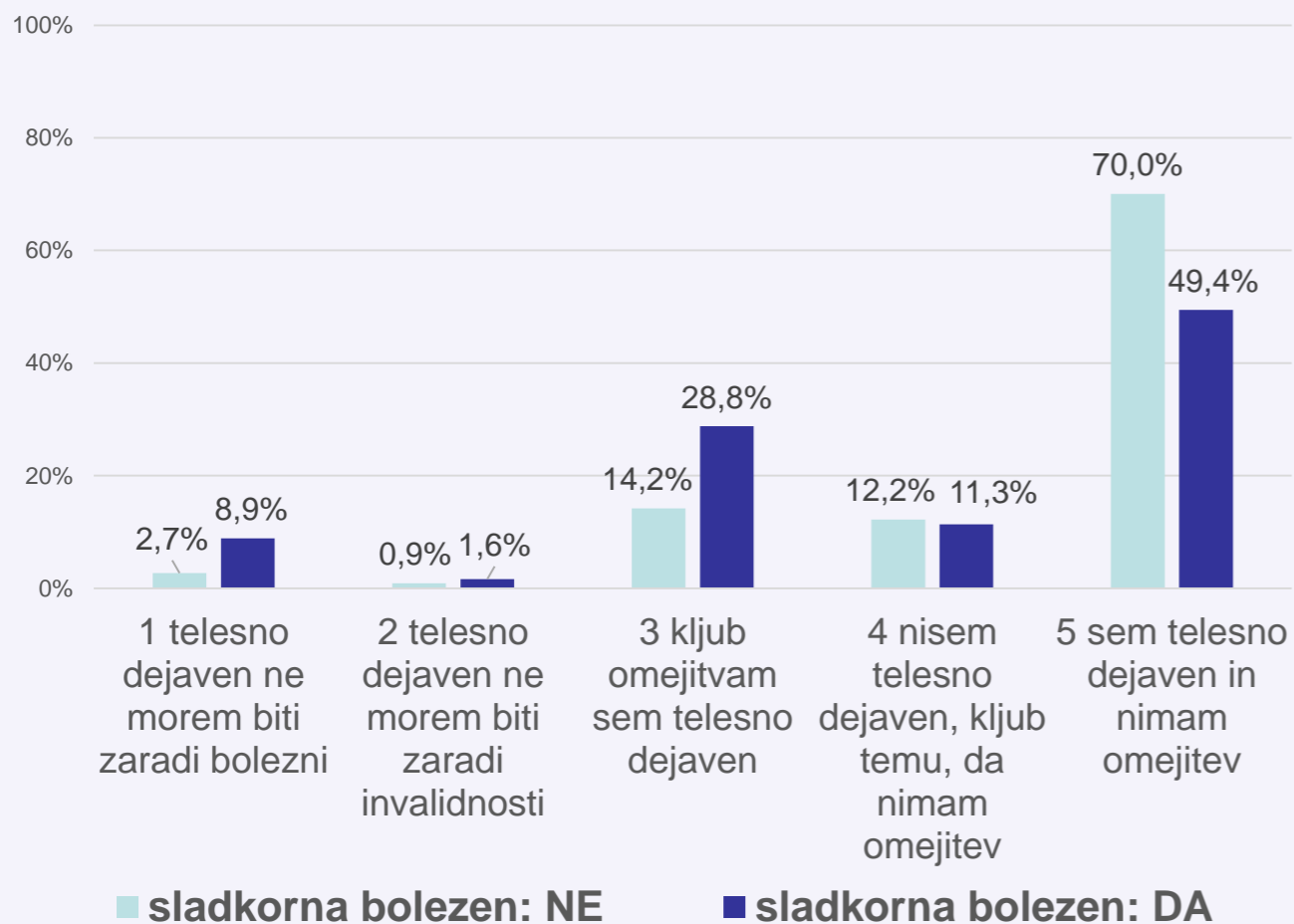
http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2017-en

OECD/EU (2016), *Health at a Glance: Europe 2016 – State of Health in the EU Cycle*, OECD Publishing, Paris.

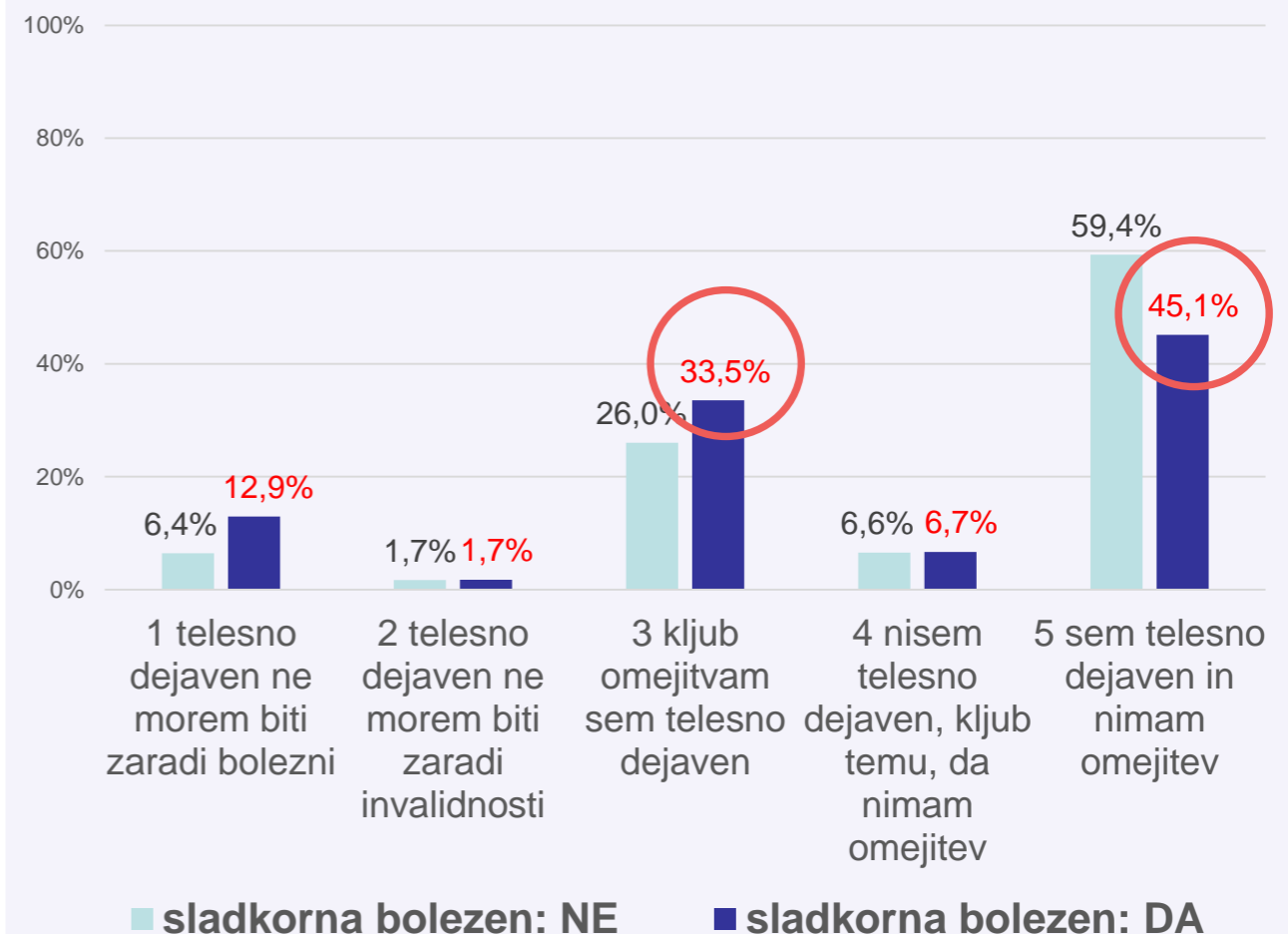
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264265592-en>

Zmožnost za telesno dejavnost pri odraslih prebivalcih Slovenije glede na prisotnost sladkorne bolezni in starostno skupino, podatki ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog 2016

Zmožnost za telesno dejavnost, 25-74 let

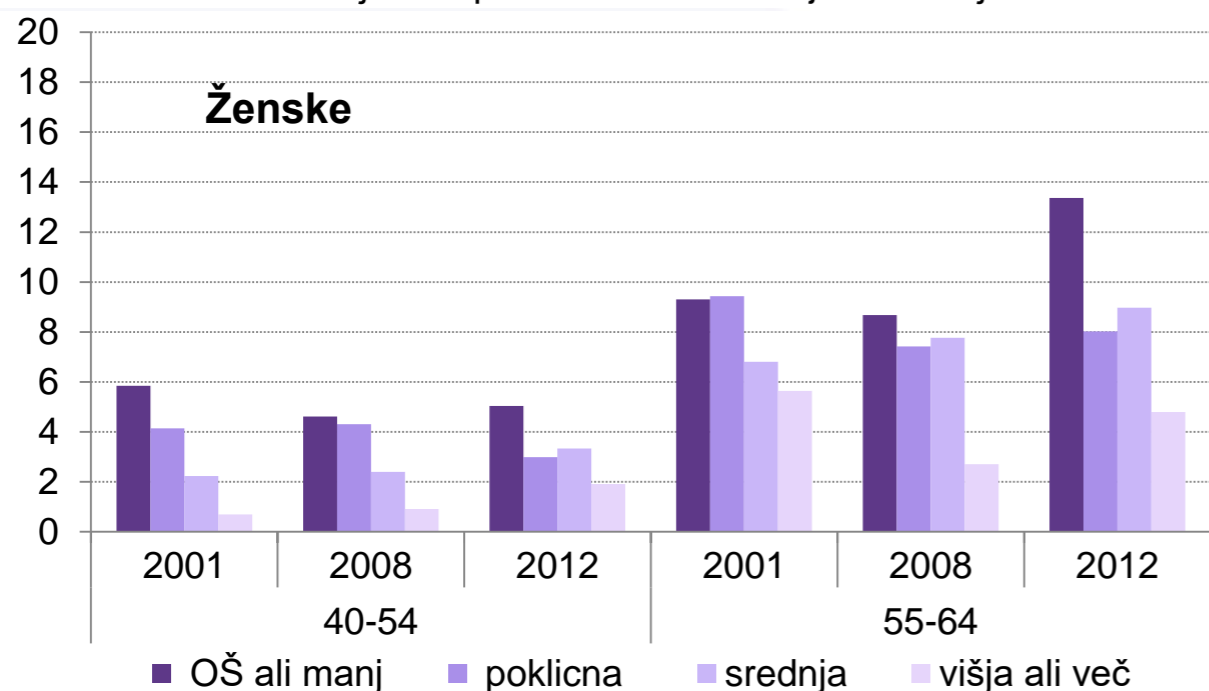
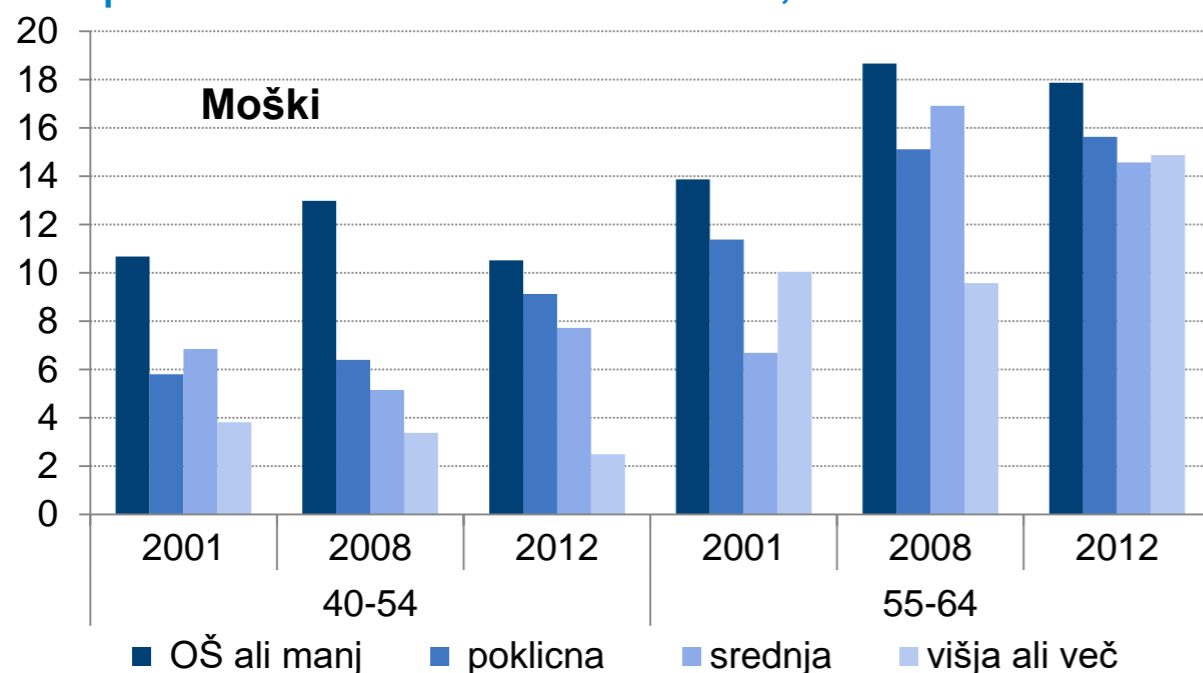

Zmožnost za telesno dejavnost, 65-74 let

Socialne neenakosti pri sladkorni bolezni

Prevalenca sladkorne bolezni po starosti, spolu in doseženi izobrazbi, SI. 2001-2012

Pogostnost sladkorne bolezni (prevalenca) je v razvitem svetu večja v skupinah z nizkim socio-ekonomskim položajem.

Socialni gradient je dokazan pri prevalenci znane sladkorne bolezni, tveganju neprepoznane bolezni, uspešnosti nadzora bolezni, slabših zdravstvenih izidih.

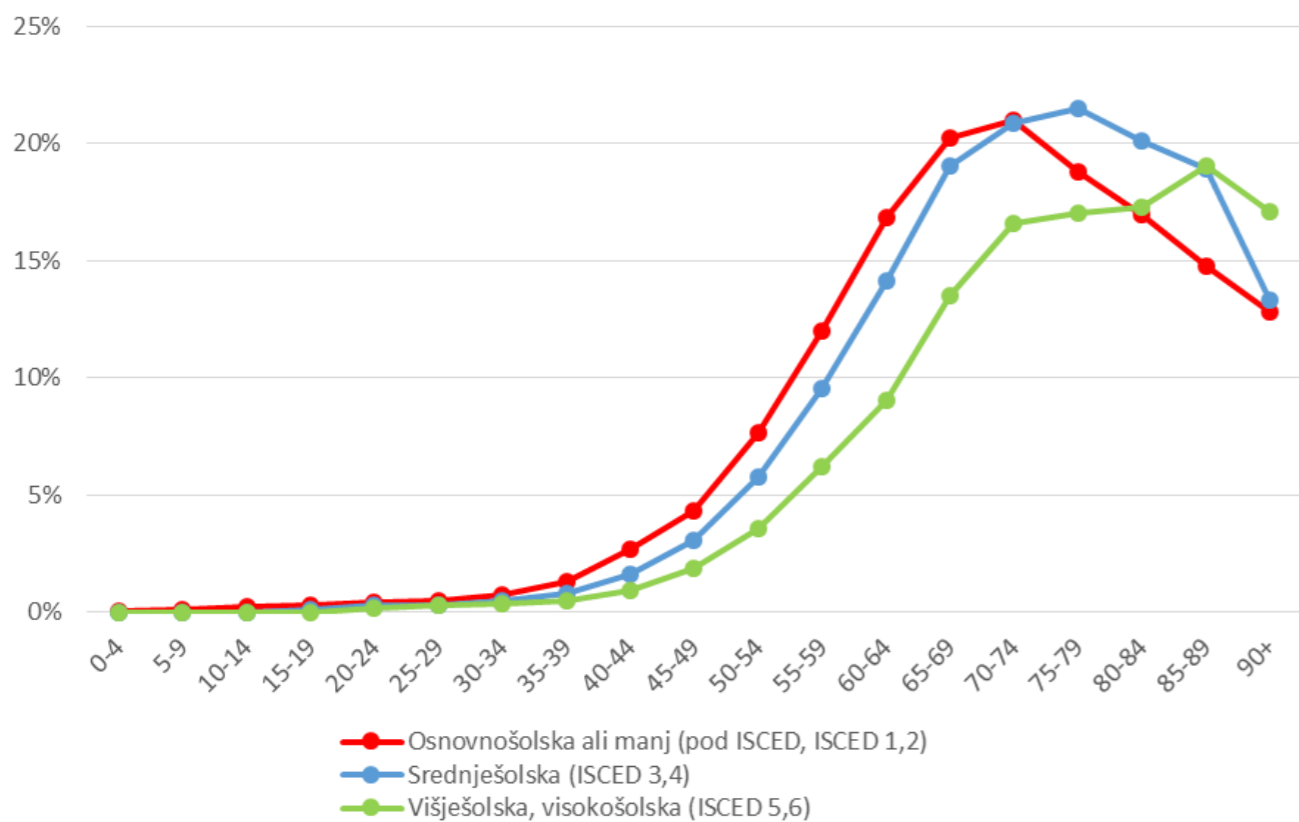
Ranljive skupine so: manj izobraženi, z nizkimi prihodki, nizkim položajem v zaposlitvi, etnične in rasne manjšine, z manj-zmožnostjo, prebivalci ruralnih področij, degradiranih okolij, prebivalci revnih mestnih predelov.

Revnejši družbeni sloji, prikrajšane in ranljive skupine trpijo večje zdravstveno in socialno breme sladkorne bolezni.

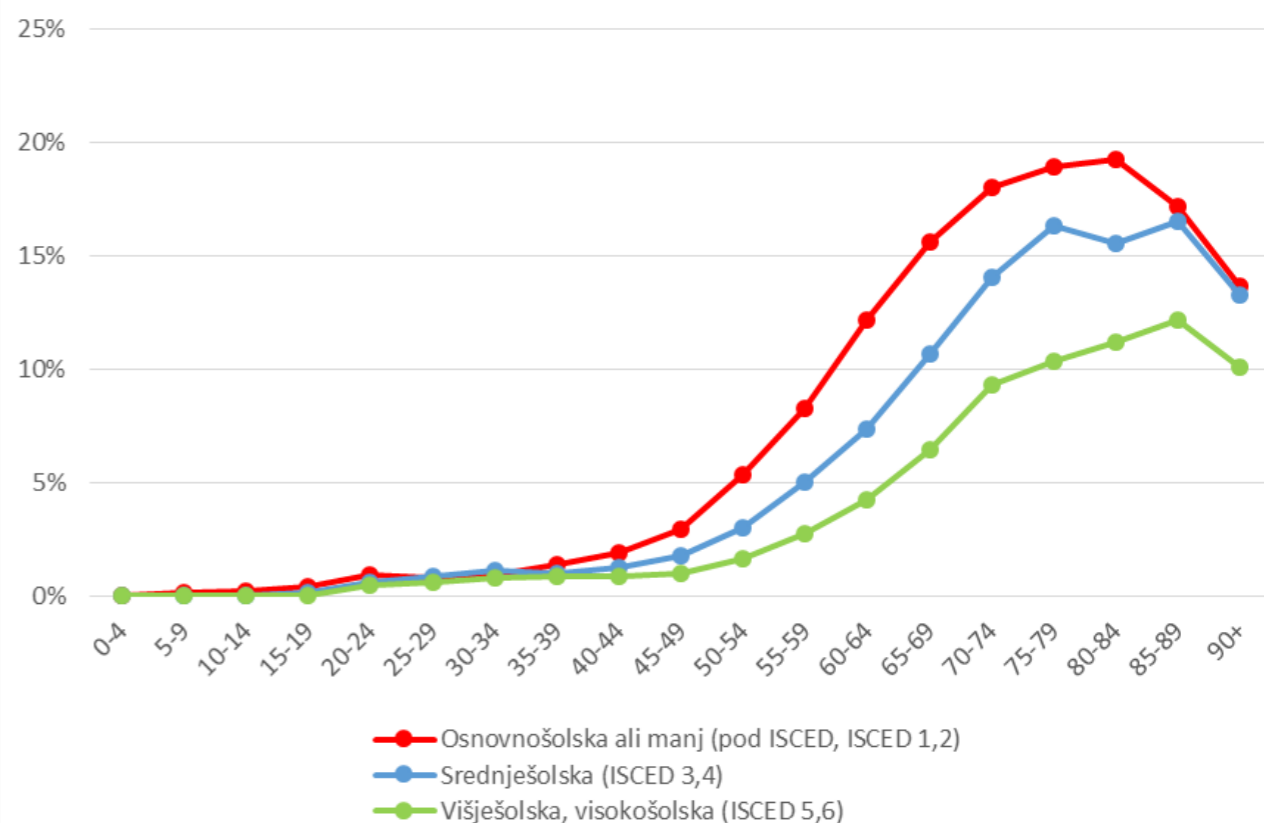
Socialne determinante neenakosti pri sladkorni bolezni

Prevalenčna stopnja z zdravili zdravljene sladkorne bolezni po starosti, spolu in izobrazbi, Slovenija 2017

Starostno specifična prevalenca prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi po spolu in izobrazbi, MOŠKI, Slovenija, 2017

Starostno specifična prevalenca prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi po spolu in izobrazbi, ŽENSKE, Slovenija, 2017

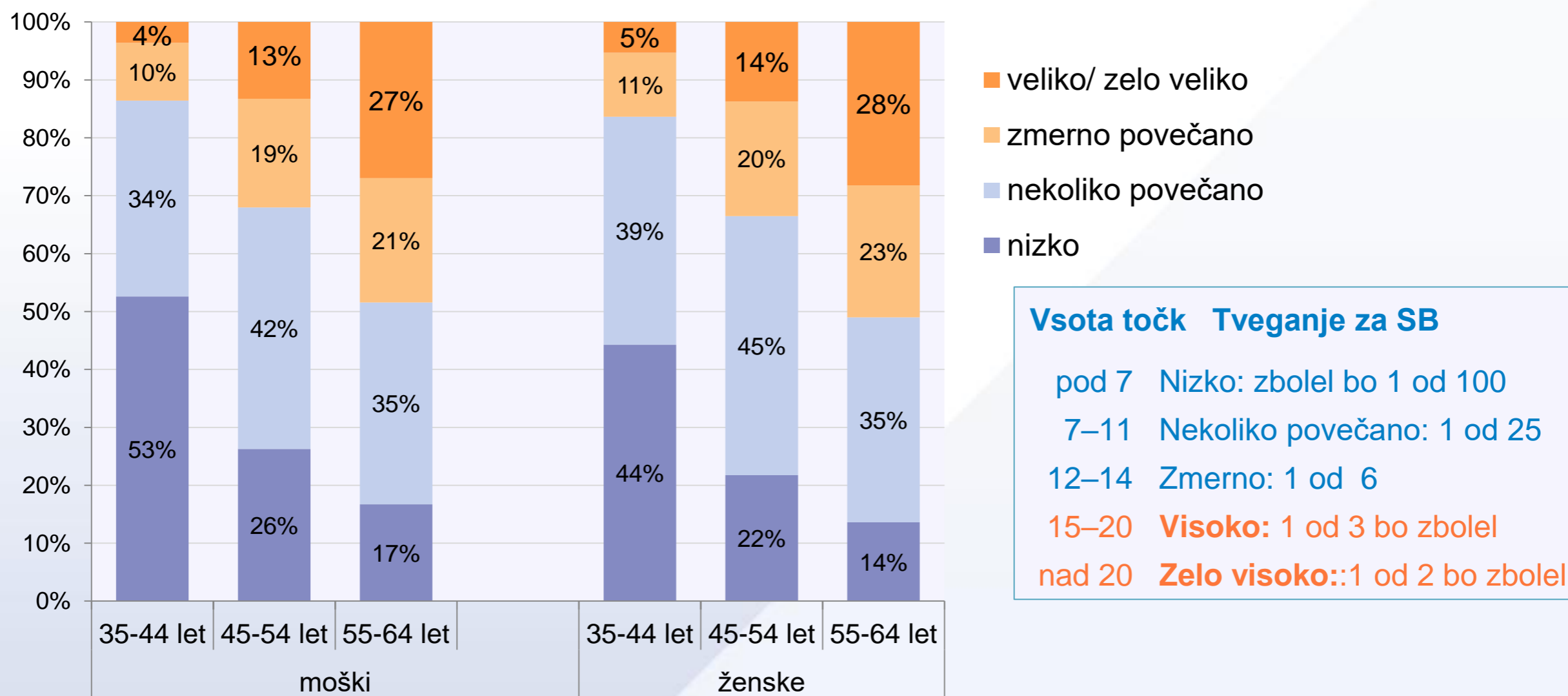

Tveganje za sladkorno bolezen v prihodnjih 10 letih

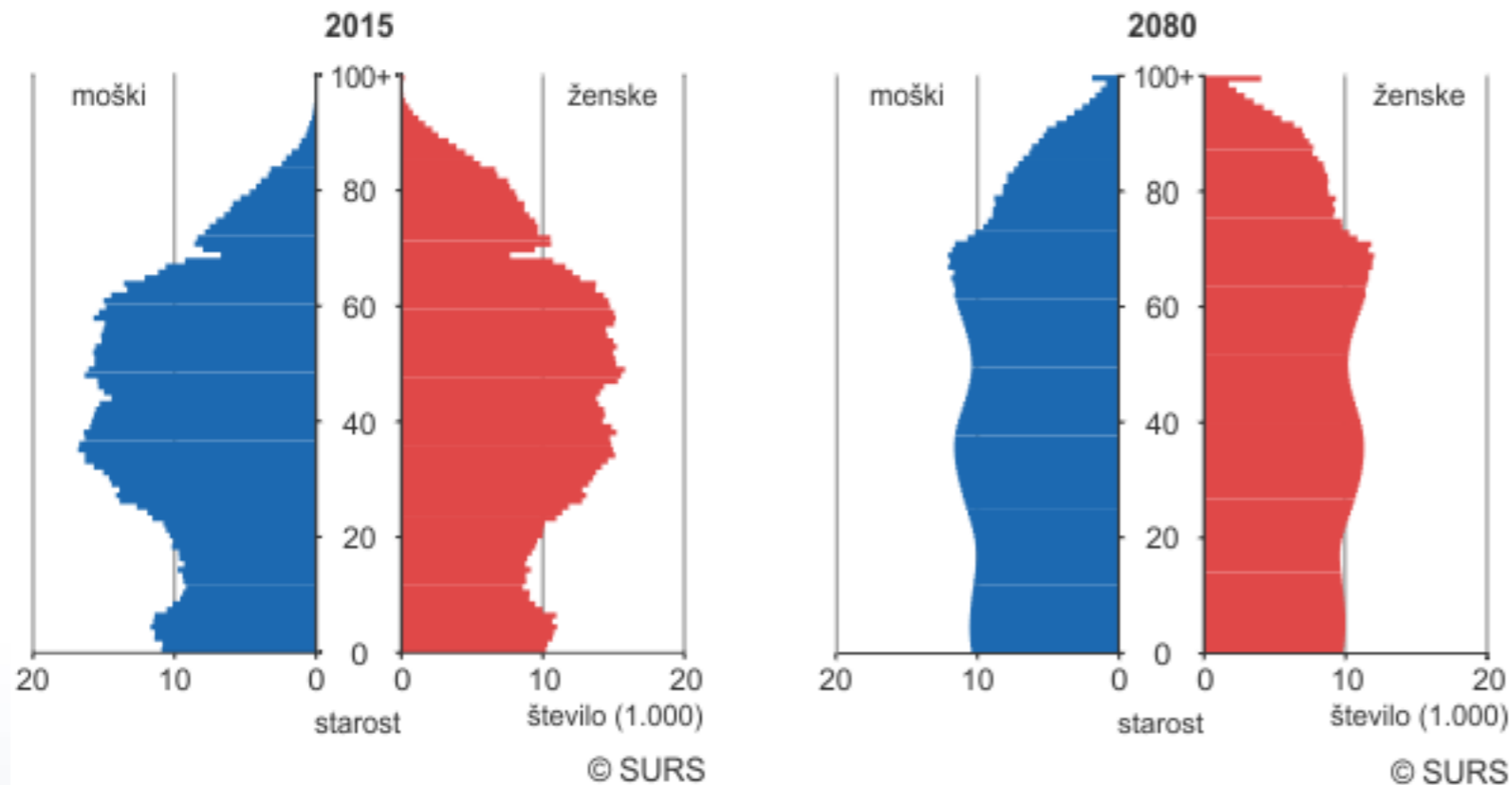
Model FINDRISC (FINNish Diabetes Risk SCoring),

podatki ankete Z zdravjem povezan vedenjski slog 2016, Slovenija

Veliko ali zelo veliko tveganje, da zbolijo za SB v prihodnjih 10 letih, je bilo ugotovljeno pri 14% oseb v starosti 45-54 let in pri 28% oseb v starosti 55-64 let.

Izziv sladkorne bolezni: staranje prebivalstva ??

V naslednjih desetletjih bi se lahko po projekcijah prebivalstva za Slovenijo **odstotek oseb, starejših od 65 let, precej povečal.**

Izziv SB je večanje števila starejših prebivalcev in širše gledano multimorbidnost, dolgotrajna oskrba, pokrivanje zdravstvenih in socialnih potreb tega dela populacije v dolgoživi družbi, zagotovitev virov,...